

Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija

Jēkaba iela 16, Rīga, LV-1811

cilvektiesibu.komisija@saeima.lv

Informācijai:

Kultūras ministrija

pasts@km.gov.lv

NEPLP

neplpadome@neplpadome.lv

Par priekšlikumiem sabiedrisko mediju pārvaldības uzlabojumiem

Šā gada 14. jūnijā Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (turpmāk - Komisija) iepazinās ar Kultūras ministrijas izstrādātajiem priekšlikumiem sabiedrisko mediju pārvaldības uzlabojumiem. Komisijas deputāti ir aicinājuši uzsākt diskusijas par iesniegtajiem priekšlikumiem profesionālajā, sabiedriskajā un politiskajā vidē, lai šā gada septembrī Komisija varētu uzsākt darbu pie jauna normatīvā regulējuma.

Līdz ar aicinājumu uzsākt diskusiju Komisija ir vērsusies pie vairākām iestādēm un organizācijām, tai skaitā VSIA "Latvijas Radio" (turpmāk - Latvijas Radio), ar lūgumu līdz šā gada 15.augustam paust viedokli par Kultūras ministrijas izstrādāto konceptuālo priekšlikumu jaunam Sabiedrisko mediju likumam, piedāvājot formulējumus likumprojekta pantiem. Latvijas Radio atbalsta iniciatīvu izstrādāt un pieņemt Sabiedrisko mediju likumu kā speciālo normatīvo aktu sabiedrisko mediju darbības regulējumam. Vienlaikus vēlamies norādīt uz vairākiem apsvērumiem saistībā ar Komisijai iesniegto priekšlikumu turpmāko virzību.

Pirmkārt, iepazīstoties ar Komisijas šā gada 14.jūnija sēdes protokolu, nekļūst skaidrs, kāds ir izskatītā dokumenta (Kultūras ministrijas dotais nosaukums "Konceptuāls priekšlikums jaunam Sabiedrisko mediju likumam") statuss. No protokola secināms vien tas, ka Komisija ir uzklusējusi Kultūras ministrijas pārstāvi un pateikusies ministrijas darba grupai par ieguldīto darbu. Nekādus citus lēmumus Komisija nav pieņēmusi. Iesniegtais dokuments, tāpat, nav likumdošanas iniciatīva, tas būtu pretrunā arī ar likumdošanas aktu izstrādes kārtību, savukārt, ja tas ir tikai sākotnējais priekšlikums, tad izskatīšana Komisijas sēdē vērtējama kā priekšlaicīga, pirms notikusi tā plašāka apspriešana. Līdz ar to arī Komisijas lūgums piedāvāt "formulējumus likumprojekta pantiem" praktiski nav izpildāms, jo ministrijas prezentētais dokuments šobrīd nav ne likumprojekts, ne arī likumdošanas iniciatīva.

Atbilstoši esošajai kārtībai ideja vai priekšlikums par likuma izdošanu kļūst par likumdošanas iniciatīvu tad, kad izstrādāta likuma formā ar atbilstošu anotāciju ir iesniegts un izskatīts valsts sekretāru sanāksmē. Turklāt atbildīgo institūciju pienākums ir informēt un iesaistīt sabiedrību un ieinteresētās puses jau no paša likumprojekta izstrādes sākuma. Šajā gadījumā nekas no tā nav veikts un komisija ir pirmā institūcija, kurai vispār ir bijusi iespēja iepazīties ar jauno dokumentu un tajā ietvertajiem priekšlikumiem.

Otrkārt, ikviena likumprojekta izstrādes gaitā būtiska ir tiesību speciālistu līdzdalība, lai izvērtētu normatīvā akta iekšējo struktūru un loģiku, kā arī iekļautos pastāvošajā tiesību sistēmā. Komisijai iesniegtais dokuments liecina, ka šāda līdzdalība, visticamāk, nav tikusi pietiekami nodrošināta. Piedāvātais priekšlikums satur virkni būtisku nepilnību, tai skaitā, bet ne tikai, nekonekvents terminu lietojums, atsevišķi termini nav definēti,

iekļautas iekšēji pretrunīgas normas un nav nodrošināta piedāvāto normu saskaņotība ar citiem normatīvajiem aktiem. Līdz ar to atsevišķu priekšlikumu iesniegšana un apspriešana šajā posmā Latvijas Radio ieskatā nebūtu lietderīga no efektīva likumdošanas akta izstrādes procesa nodrošināšanas viedokļa, pirms novērsti minētie trūkumi un likumprojekts ir iesniegts atbilstošā juridiskā kvalitātē.

Treškārt, Kultūras ministrijas piedāvātais projekts satur virkni ideju un priekšlikumu sabiedrisko mediju darbības regulējumam, kas, kā jau minēts iepriekš, nav tikuši apspriesti un vērtēti ne iesaistīto pušu vidū, ne plašākā sabiedrībā. Jo īpaši saistībā ar priekšlikumiem par sabiedrisko mediju pārvaldības modeli, kas jau izsaukuši plašu rezonansi un kritiku publiskajā telpā. Tāpat uz virkni būtisku nepilnību un ietvertajiem riskiem norādīts EDSO un UNESCO veiktajos izvērtējumos.

Ievērojot augstāk minēto un jauna sabiedrisko mediju likuma īpašo lomu Latvijas mediju vides un demokrātiskai sabiedrībai atbilstošas mediju ekosistēmas veidošanā, Latvijas Radio aicina Komisiju uzņemties sabiedrisko mediju likumdošanas iniciatīvas turpmākās virzītājas lomu, vispirms lemjot par priekšlikumu par likuma izdošanu, kvalificētas darba grupas izveidi būtiskāko konceptuālo risinājumu izstrādei un tālāk organizējot un koordinējot likuma juridiskā teksta sagatavošanu. Šajā procesā Kultūras ministrijas iesniegtie priekšlikumi būtu vērtējami kā viens no redzējumiem un citām iesaistītajām pusēm būtu dodamas līdzvērtīgas iespējas un pietiekams laiks cita skatījuma vai alternatīvas koncepcijas kvalitatīvai sagatavošanai un iesniegšanai.

Papildus minētajam vēlamies norādīt, ka Komisijas šā gada 14.jūnija sēdes protokolā kļūdaini norādīts, ka sēdē esot piedalījies Latvijas Radio valdes priekšsēdētājs A. Pauliņš. Lūdzam labot šo kļūdu, tai skaitā Saeimas mājas lapā publicētajā protokola elektroniskajā versijā.

Ar cieņu,
Valdes priekšsēdētājs *per procura*

A.Pauliņš